

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 8 (57) серпень 2009 р.

ЗВОРОТНІЙ ЕФЕКТ

Приїзд Московського Патріарха Кирила в Україну, як і прогнозували, став візитом розчарування. Але в результаті – Київський Патріархат став лише міцнішим

28 липня 2009 р., Київ. Хресний хід нашого Патріархату

Непростий процес об'єднання у єдину Помісну Українську Православну Церкву знову намагаються загальмувати. Предстоятель РПЦ, прибувши в нашу країну з десятиденним «пастирським» візитом, робив для цього все можливе. У Київському ж Патріархаті ілюзії не плекали відпочатку: ця поїздка – черговий політичний проект Кремля, реалізація новітніх імперських амбіцій, прихованих під маскою Православ'я. Слава Богу, в Україні вже чимало свідомих православних, справжніх українців, тож російський Першоієрарх, сам того не бажаючи, викликав зворотню реакцію. Внаслідок візиту наша, незалежна від Москви Помісна Церква стала кріпшою.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

21 вересня – Холмської чудотворної ікони Божої Матері

Багатьом вірянам нашого краю цей образ добре відомий. Адже Богородиця Холмська – найдавніша з усіх ікон, що збереглися в Україні: кінець XI – початок XII століть. Це одна з чотирьох ікон, найшанованіших у Київській Русі (Вишгородський, або ж Володимирський, образ тепер у Росії, Белзький, або ж Ченстоховський, – у Польщі, Успенський знищили більшовики).

Привезена з Візантії, ця святиня почала чудотворити ще за монгольського нашествия; є відомості, що чудотворить і в наші дні.

У XVII–XVIII століттях кількома виданнями побачила світ книга уніатського єпископа Якова Суші «Фенікс», у якій описано понад сімсот чудес, що сталися після молитви перед Холмським образом Богородиці з Дитятком. Молитви бували багатогодинні, в місці, де на той час перебувала ця реліквія, а були й короткі, подумки, на відстані.

Переважає більшість зафіксованих чудес – це зцілення. Наприклад, у с. Стрільці на Холмщині в 1629 році лютувала моровиця, і лише після молитви перед цим образом вона вщухла. Занотовано численні факти одужань

окремих людей. Але були чудеса й інші: знайдення дорогої згуби після молитов довгих і усердних, урятування з безнадійних ситуацій (полон, несправедливий вирок, аварія) одразу після молитви до Холмської... Наприклад, 1240 року татари відступили від Холма після тривалого благання біля ікони двох князівен; 1667 року в с. Устимів смертний вирок було скасовано за мить до страти, щойно засуджена вигукнула: «Богородице Холмська!...».

Деякі з див, що сталися у XIX–XX століттях, описано в новому Акафісті Пресвятей Богородиці, у чудотворній Холмській іконі прославленій, що його написав літературний редактор нашої газети Віктор Гребенюк (надруковано 2005 року під псевдонімом Брат Віктор). Цьому авторові архієпископ Луцький і Волинський Михаїл благословив збирати відомості про сучасні чудеса від Холмської.

Тож, брате, сестро, якщо після молитви перед цим образом із Вами сталося щось зовсім незвичайне і Ви вважаєте за можливе поділитися цим, просимо звертатися до редакції нашої газети з письмовим свідченням (тобто описавши своїми словами ймовірне чудо).

Очікування

Літо 2009 року в Україні запам'ятеється пристрастями, пов'язаними з візитом у нашу країну Московського Патріарха Кирила. Незліченна кількість новинної інформації, аналітичних матеріалів, звернень, заяв, інтерв'ю, рекламно-агітаційних продуктів... Усе це ятрило передчуттям чогось нового. Чи давно приспаного старого.

Прихильники Російської Церкви тишилися можливістю зустрітися зі своїм Першоієрархом, гаряче переконуючи всіх нас у винятковій благодетельності візиту. Але хто добре знає історію російсько-українських стосунків, орієнтується у відносинах держави і Церкви в Росії, хто слідував за риторикою московських політиків, ієрархів, той розуміє, що візит Предстоятеля РПЦ є саме політичним проектом. Мета поїздки Патріарха Кирила – втілювати ідею «русского мира», щоб українці вільно чи невільно залишалися складовою Російської Церкви, а в перспективі – щоб опинилися в єдиній державі.

23 липня прес-служба єпархії поширила заяву, в якій виклала ставлення архієпископа Луцького і Волинського Михаїла, духовної консисторії до візиту в Україну Предстоятеля РПЦ. У документі, повний текст якого – на офіційному сайті єпархії pravoslavja.lutsk.ua, наголошено, що на антиукраїнські, антидержавні ідеї Кирила має бути відповідна суспільна реакція. Люди мають право і повинні публічно висловлювати свою позицію. Бо якщо ми мовчатимемо, це сприймуть у Росії як перемогу, вважаючи, що діють правильно і треба посилювати вплив.

Разом із тим – зазначено в заяві – владики Михаїл вважає: «У РПЦ і в УПЦ МП зокрема не просто чекають негативної реакції волинян, а, як не парадоксально, прагнуть її. Причому в найбільш радикальних проявах. Чому? Тому що їм вигідно подати себе мучениками на нашій землі, гонимими, страждальцями, яких треба жаліти. Адже тоді буде логічним обґрунтування необхідності в матеріальній та політичній підтримці Москви».

Наше слово

«Невелика група маргіналів, яка існує тільки тому, що її підтримує місцева влада і ЗМІ». Таку думку про Київський Патріархат має багато хто в Росії, зокрема й Московський Патріарх Кирил. Та після 28 липня, коли наша Церква відзначила в Києві свята Рівноапостольного князя Володимира Великого та Хрещення Руси-України, Предстоятелю РПЦ доведеться змінити хибну думку.

Того дня відбувся велелюдний хресний хід від Патріаршого собору до Володимирської гірки, де височить пам'ятник хрестителю нашого народу. На чолі з Патріархом Київським і всієї Руси-України Філаретом урочиста хода усіх єписко-

Закінчення на 3 стор.

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 10 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

Вітання католикам

29 червня архієпископ Луцький і Волинський Михайл на запрошення римсько-католицького єпископа Маркіяна Трофим'яка побував на урочистому Богослужінні в луцькій катедрі Апостолів Петра й Павла з нагоди храмового свята і виголосив вітальне слово.

У Ковельському міському деканаті

4–5 липня архієпископ Луцький і Волинський Михайл на запрошення ковельського міського голови Сергія Кошарука взяв участь у святкуванні дня міста, 699-ї річниці від часу першої писемної згадки про Ковель та 65-ї річниці його звільнення від нацистських загарбників. З цієї нагоди владики освятив нову муніципальну аптеку в приміщенні культурно-просвітницького центру, взяв участь у святковій сесії міської ради, разом із учасниками торжества пройшов урочистою ходою до меморіалу слави. Тут він привітав зі святом присутніх на митингу, а по закінченні зібрання побував на відкритті інформаційного вказівника відстаней до міст-партнерів, що в парку культури і відпочинку ім. Лесі Українки.

На честь Олеса Гончаря

7 липня декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар із духовенством взяв участь в урочистому відкритті меморіальної дошки на честь Олеса Гончаря. Пам'ятний знак встановлено на одному з будинків нової вулиці у Луцьку, яку найменували на честь цього видатного українського письменника. Отець Микола освятив пам'ятний знак і звернувся до присутніх вітальною промовою, висловивши впевненість, що нинішнє вшанування літератора сприятиме розвитку духовної культури волинян.

У Цуманському деканаті

Багато осіб прославила Христова Церква, багато імен у церковному календарі. Та це переважно дати смерті, знайдення й перенесення мощей і т. ін. А народження – Різдво – відзначаємо лише трьох осіб священної історії: Ісуса Христа, Богородиці та Йоана Предтечі, або ж Йоана Хрестителя.

7 липня, на Різдво цього великого пророка, архієпископ Луцький і Волинський Михайл розділив радість престольного свята з парафіянами селища Цумань. Предтечинська церква – головний храм Цуманського деканату. Його настоятель декан протоієрей Тарас Манелюк та інші священники благочиння співслужили з владикою під час Божественної Літургії. Разом із мирянами молились начальник обласного лісового господарства Богдана Колісник і селищний голова Олександр Кобилан. На Відправі високопрещасященний виголосив велику проповідь.

«Ми всі – свого роду Предтечі, – сказав архієрей. – Бо ми несем у мирське життя головну ідею Християнства – любов. Якщо православний сповнений любові – до рідних, до сусідів, колег, до знайомих і незнайомих, – то про такого скажуть: це справжній православний. І так він може привести до Христа маловірних чи й зовсім невірних. А якщо людина, що лише йменується православним, пиячить, краде, то про такого кажуть: ну що з них узяти, всі вони, православні, пияки і злодії. Тож ми повинні й самі зростати у нашій вірі, й інших до спасіння приводити своїм прикладом», – зауважив архієпископ.

У консисторії

10 липня архієпископ Луцький і Волинський Михайл провів у нижньому храмі Троїцького кафедрального собору збори деканів. Розглядали поточні питання церковного життя, було проаналізовано діяльність нашої єпархії, владики відповів на низку запитань, приймав пропо-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Пророк Ілля». XVII ст. Походить із храму с. Тур Ратнівського деканату. Матеріал і техніка виконання: дерево (сосна, липа), левкас (ґрунт із крейди і клею), темпера, різьблення по левкасу, сріблення, золочення. Реставровано 2005 року авторкою цих рядків із частковою реконструкцією. З 2002 р. – у постійній експозиції Музею волинської ікони.

Пророк Ілля, якого Церква вшанує 2 серпня, – боговідець, викривач беззаконних царів, покарник відступників од Бога, лжепророків, чудотворець, якому покорялися стихії, якого слухало небо. На іконі його зображено на золоченому тлі, прикрашеному різьбленим візерунком. Статична, фронтальна фігура святого виражає непохитність віри. Величі й монументальності їй надає низький позем із пейзажем: постаць наче ширяє над землею.

Найчастіше пророка Іллю зображають пустинником. На волинській іконі бачи-

мо рідкісний варіант. Тут він постає в одязі юдейського священика в момент перемоги над ідолопоклонниками. Його ліва рука вказує на небо, звідки зійшов вогонь, викликаний силою молитви святого, і спалив жертву, яку Ілля проготував для Бога. Натомість лжепророки марно цілий день волали до свого Ваала, щоб послав вогонь на їх жертву. За законом Мойсея їх мали стратити. Тому в правій руці пророка зображено меч.

Драмазм сюжету підсилює червоний плащ, який розвівається за спиною Іллі. Господь послав пророка розкрити розбещення народу і покарати відступників від істинного Бога. Після звершення ним цієї непростой місії на землю, що була спраглою три роки, пішов великий благодатний дощ.

Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

Загоювати рани

Минула сумна дата: у липні 1943 року в нашому краї настав пік подій, що ввійшли в історію як *волинська трагедія*: масові вбивства цивільних українців і поляків членами польських і українських воєнізованих формувань. І хоча Сейм Польщі нещодавно назвав це етнічною чисткою і геноцидом польського населення, однак українці й поляки, які нині проживають на Волині, усвідомлюють спільну вину і нехристиянське поводження обох сторін того кривавого конфлікту. Тяжку спадщину стосунків двох народів слід полишити історії, а нині будувати спільне життя двох вільних народів.

Про це, а також про потребу миру між живими й молитви за померлих говорив архієпископ Михайл у кафедральному соборі Святої Трійці 27 липня на панахиді по українцях, які загинули на Волині у польсько-українському протистоянні під час Другої світової війни. Її владику відслужив на прохання членів товариств «Холмщина», «Лемківщина» та інших організацій.

Треба прагнути до мирного, добросусідського життя, не роз'ятрювати старих ран, а молитися за упокій страждальців, – зазначив високопрещасященний.

Віктор ГРЕБЕНЮК

зиції та зауваження благочинних. Зокрема, він наголосив на необхідності зосередити особливу увагу настоятелів парафій на роботі з дітьми і молоддю, застосовуючи ті форми праці й служіння, які зрозумілі для них.

16 липня директор Державного архіву Волинської області Володимир Гика подарував духовній консисторії нове видання своєї установи – «Каталог метричних книг», який надруковано тиражем лише 300 примірників. Він розповів, що над публікацією три роки працювали провідні спеціалісти відділу обліку та довідкового апарату архіву Тетяна Положенцева, Оксана Новосад, Ірина Вронська (начальник відділу), детально дослідивши метрики з 1600 по 1933 роки.

Каталог складається із шести розділів: «Православ'я», «Греко-католицизм», «Римо-Католицизм», «Іудаїзм», «Лютеранство» та «Протестантизм». Зокрема, у найбільшому розділі «Православ'я» подано характеристику метричних книг Волинської, а також частково Мінської, Литовської, Гродненської, Варшавсько-Холмської єпархій.

Метрики всіх конфесій подано в каталозі окремо: про народження, шлюб та смерть із зазначенням назв, хронологічних меж фондів та пошукових даних архіву. Інформацію доповнюють сповідальні відомості – книги обліку мешканців населених пунктів, що приходили на Сповідь до церков, у яких вказано: соціальний стан, склад сім'ї та їх вік, а також книги дошлюбних опитувань. У межах кожної конфесії переліки релігійних установ систематизовано за географічною ознакою відповідно до адміністративно-територіального поділу (губернія, воєводство, край). В алфавітному порядку наведено єпархії, деканати. Офіційні назви церков, костелів, синагог подано за тим населеним пунктом, у якому вони розташовувалися.

До довідника складено географічний та зворотний географічний покажчик. У географічному покажчику зазначено тогочасні назви населених пунктів, їх статус та адміністративно-територіальне підпорядкування. Сучасне підпорядкування, зміни назв або статусу, об'єднання з іншим населеним пунктом та виключення з облікових даних подано в дужках. Зворотний географічний покажчик буде підмогою тим, хто не знає старої назви населеного пункту.

У передмові «Каталогу метричних книг» подано коротку історію Волинської губернії, з 1921 року – Волинського воєводства, а також усіх парафій та метричних книг за віросповіданнями. Тут також перераховано назви архівних фондів, їх нумерацію, хронологічні межі та структуру подання інформації про метричні книги.

Нове видання державного архіву області буде відчутною підмогою науковцям, пересічним громадянам різних віросповідань у різноманітних дослідженнях.

У ковельському районному деканаті

12 липня, у день слави й всехвальних первоверховних апостолів Петра і Павла, архієпископ Луцький і Волинський Михайл освятив Петро-Павлівський храм у селищі Голоби Ковельського районного деканату.

У XVII–XVIII століттях тут було споруджено розкішний маєток поміщиків Вільг. Дорога до садиби пролягала через масивну арку, увінчану надбрамною домовою церквою. Згодом арку перепланували, так що утворився двоповерховий дім. Його використовували під дитячий будинок, потому чимало років приміщення простояло пусткою. І ось громада Київського Патріархату, що раніше молилася в тимчасовому храмі (дві кімнати дитсадку), тепер має повноцінний Божий дім. Зусиллями парафіян і меценатів обладнано перший поверх як нижній ярус церкви (кошишню надбрамну

Закінчення на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

АНТИІНФЕКЦІЯ

**Нема небезпеки заразитися під час причащення.
Ложечка (лжиця) освячена доторканням
до Тіла й Крові Христових**

Запитання

Чому б не зробити одноразові ложечки для Причастя? Адже коли споживають усі з однієї, чи не можна заразитися якоюсь хворобою?

Відповідає кандидат богословських наук Василь Лозовицький

У найдавніші часи історії Церкви Причастя відрізнялося від сучасної практики. Тоді миряни, як і дотепер священнослужителі, приймали святі Тайни роздільно: спершу їм подавалося в руки Тіло Христове, потім давали прямо із чаші Кров Христову. Віктар тоді ще не був відокремленим від центральної частини храму іконостасом. Диякони підносили святі Дари до кожного з присутніх на Богослужінні. Також вони відносили Святі Дари додому до тих християн, які з поважної причини були відсутні.

Поряд існувала й інша форма Причастя, коли миряни самі підходили до віктаря і під спів псалмів отримували з рук єпископа чи пресвітера Хліб, а з рук диякона – чашу з Вином. При цьому жінки приймали Тіло Спасителя, маючи на руках білу хустину, яка називалася Господньою (спочатку це навіть було обов'язковим). Також існувала традиція зберігання християнами Дарів у себе вдома. Це пояснювалося тогочасни-

ми складними обставинами, коли Церква Христова потерпала від гонінь.

Відомо, що причастя мирян окремо Тілом та Кров'ю практикувалося ще в IV ст. Тому св. Амвросій Медіоланський, який тоді жив, перегороджуючи вхід до церкви одному з сильних світу цього – імператорові Феодосію, винному в убивстві, говорить до нього: «Як простягнеш ти ці руки, з яких ще капає кров невинно вбитих? Як приймеш цими руками пречисте Тіло Господнє? Як піднесеш до вуст своїх безцінну Його Кров – ти, котрий словом ярості своєї неправедно пролив кров такої великої кількості людей?»

Св. Максим Сповідник говорить: «Жінки повинні представляти чисті пелени, коли приймають Христове Тіло з чистим розумом і з чистою совістю». А блаженний Августин навчає: «Усі чоловіки, коли мають намір долучитися (причаститися), омивають свої руки, і всі жінки представляють чисті полотенця, коли хочуть прийняти Тіло Христове».

Наслідком звичаю приймати Тіло Христове в руки було те, що декотрі, можливо, через думку про нечистоту своїх рук, приймали Його не прямо в руки, а в спеціально зроблені для цього посудини. Траплялося, до цього додавалася мирська суєта: виготовляли такі вмістилища із золота, інкрусту-

ючи їх дорогоцінним камінням та всіляко прикрашаючи. Трульський собор в VII ст. суворо засуджує тих, хто використовує ці вмістилища, «як таких, які надають перевагу бездушній речовині перед Божим образом», і наказує всім приймати Пречисте Тіло хрестоподібно складеними руками (правило 101).

Непоодинокими були випадки, коли віряни, отримавши Дари, разом з ними вирушали на різні видовища, чим, звичайно, оскверняли їх. Аби запобігти зловживанням, усіляким забобонам, було вирішено подавати Причастя ложечкою.

Важко визначити, з якого саме часу утвердився новий звичай. Відомий богослов протоієрей Іван Мейендорф вважає, що лжиця для причащення як запобіжний засіб проти доторкання до священної утварі (чаші з Причастям) руками мирян увійшла вжиток у VIII–IX ст., коли між святилицем і зібранням вірних постав іконостас. Це можна пояснити дуже низьким рівнем гігієни в ті часи.

Але давні тлумачі цього звичаю звернули увагу й на таке. Господь, Сам звершуючи на Тайній вечері перетворення хліба і вина в Свої Тіло і Кров, дав учням спочатку Тіло, а потім Кров із чаші. Причащення інших, хто увірвав у Нього, бере початок уже після воскресіння Христа, після страждань Господа на Хресті, де всім людям, світу, було явлено скривавлене Тіло розп'ятого Спасителя. У віктарі, неначе в сіонській горниці, священнослужителі, які зображають найближчих до Христа учеників, апостолів, прича-

щуються святих Тайн роздільно, як вони були подані Ним на Тайній вечері. Через відкриті ж царські врата виноситься мирянам чаша, в якій частинки Тіла Христового вже напоєні Його Кров'ю, що знаменує Воскресіння Спасителя і явлення в постраждалому Тілі. Миряни причащаються, таким чином, Хліба і Вина, поєднаних разом. Крім того, причастя мирян за допомогою лжиці духовно означає, що віруючі в Христа з'єднуються з Богом за посередництвом Церкви, яка живить їх духовною їжею. Тому лжиця знаменує посередницьку роль Церкви в духовному окормленні людей.

А тепер про одноразові ложечки. Протягом віків звершується справжнє чудо: тисячі людей у храмах, навіть під час страшних епідемій, причащаються з однієї чаші, та Господь оберігає їх. І сьогодні після причастя як кількох осіб, так і сотень та навіть тисяч людей, коли закінчується Літургія, диякон або священник із благоговінням споживає Святі Дари, що залишилися. Диякони і священники робили це завжди, навіть тоді, коли в містах і селах, де вони служили, вирували інфекційні хвороби.

З усією очевидністю нам відкривається те, у що ми непохитно віримо: Євхаристія – це велика таємниця. Тому потрібно молити Бога, щоб Він укріпив нашу віру, і подолав сумнів щодо Його Всемогутності. Коли людина регулярно причащається, вона відчуває лише радість від єднання з Богом і не звертає уваги на всі надумані перепони, які стримують її від цього.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

НА НАШ ПОГЛЯД

ЗВОРОТНІЙ ЕФЕКТ

**Приїзд Московського Патріарха Кирила в Україну,
як і прогнозували, став візитом розчарування.
Але в результаті – Київський Патріархат
став лише міцнішим**

Закінчення. Початок на 1 стор.

пів, близько 1500 священників, дияконів і понад 15 тисяч мирян Української Церкви (дані сайту Церква.info) пройшла бульваром Шевченка, вулицею Володимирською, повз стіни Софії Київської та Золотоверхої Михайлівської обителі. Протяжністю, кількістю учасників хресний хід перевершив усі попередні церковні заходи в столиці, в тому числі й присвячені приїзду Кирила.

У цьому торжестві волонтери як завжди проявили себе досить активно. Крім архієпископа Михаїла, до Києва прибули канцлер єпархії протоієрей Микола Цаг, обласний декан протоієрей Іван Семенюк, ректор Волинської духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Мико-

ла Нецкар, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорований, усі декани. Всього в хресному ході київськими вулицями взяло участь близько 250 наших священнослужителів та понад 1 300 вірних.

Проти політики Кирила

Перебування російського Патріарха в Україні, його висловлювання щодо українських політичних та релігійних процесів, цивілізаційні рецепти майбутнього викликали хвилі протестів. Наша Церква їх не організувала, але чимало вірних Київського Патріархату, обурених підступністю московської політики, брали участь у мирних акціях спротиву, які скликало громадське об'єднання «Свобода» та інші політичні сили.

Без сумніву, перебування на території Волинської єпархії – у Луцьку, Зимному, Воло-

димирі – Кирил запам'ятає надовго. Бо, на відміну від прийому на сході й півдні України, де навколо можна було споглядати лише люб'язну яничарську послужливість, на Волині в усіх місцях Богослужінь, зустрічей і навіть на трасах йому довелося чути вигуки учасників протестних акцій, читати їхні плакати з написами: «Незалежна держава – незалежна Церква!», «Кіріл + КГБ = ФСБ», «Українські святині – українцям!», «Наш Патріарх – Філарет!», «Україна – не Росія!», «Кіріл – окупант!» тощо.

Організаторам візиту московського гостя, який так хотів би почувати себе в Україні господарем, довелося ретельно оберігати його від людського обурення. Зокрема, до луцького храму Всіх святих землі волинської УПЦ МП Патріарх був змушений заїжджати задньою вузькою вулицею Ветеранів замість широкого проспекту Соборності. Оточувала Кирила величезна кількість охоронців, було задіяно багато працівників спецслужб, міліції, яка, до речі, інколи перешкоджала учасникам протестів мирно висловлювати свою позицію. Так, представники правоохоронних органів затримали членів «Національного альянсу», які розмістили інформаційну розтяжку на да-

ху житлового будинку навпроти місця перебування очільника РПЦ. Сайт цієї організації Nation.org.ua повідомив, що до них не виправдано застосували силу: «працівники міліції не представились активістам, одягнули їм наручники, не пред'явивши звинувачень та не аргументувавши свої дії».

***

Боляче дивитись на поділ між нашими людьми. Дивно й соромно бачити українців – священнослужителів, мирян, які досі є фанатичними прихильниками Російської Церкви й заповідливо зустрічають Московського Патріарха. Слухаючи їхні хвалебні вітання, вигуки, співи, думаєш: це ж як треба імперській пропаганді працювати над людиною, її світоглядом, психікою, щоб вона не бажала бачити очевидного, не хотіла бути господарем в українському православному домі, не остерігалася лжепророків, які приходять «в одязі овечій, а всередині – вовки хижі»...

Прес-секретар єпархії
протоієрей Віталій СОБКО
Світлина автора та з архіву Андрія КОГУТА

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

частину буде відреставровано як верхній храм). Оригінальний іконостас, у якому поєднується традиційність і сучасний стиль, спроектував і виготовив настоятель парафії священник Андрій Сех.

У селищі діють храми Московського Патріархату, Римсько-Католицької Церкви, є протестантські громади трьох течій. Однак така конфесійна розмаїтість ні в чому не стояла на перешкоді: серед протестантів були охочі допомагати в реставрації приміщення, настоятель костелу розділив із православними радість престольного свята, прийшло на празник і чимало прихильників УПЦ МП.

Високопреосвященний владика у співслужінні з деканом протоієреєм Іваном Бонисом, о. Андрієм та іншими священнослужителями освятив престіл, храм і відправив Божественну Літургію. У проповіді архієрей торкнувся багатьох питань віри і парафіяльного життя. Він, зокрема, сказав: «Апостоли Петро і Павло, ім'я яких носить ваш храм, у чомусь схожі на цю споруду: не один рік провадили зовсім інше життя, та все ж за велінням Усевишнього стали виконувати те, до чого покликані. Ми всі, християни, маємо бути схожими на апостолів, нести у світ нашу віру, засвідчувати Православ'я своїми вчинками».

Владика нагородив благословенними грамотами підприємців Віталія Войтюка і Володимира Коренгу за чималу допомогу громаді. Помолитися у Голоби прибули заступники голови районної держадміністрації Олександр Місяць і Борис Андріюк.

У Маневицькому деканаті

12 липня, на свято Первоверховних апостолів Петра й Павла, у Колках святкували день селища. Після Божественної Літургії у місцевому Миколаївському храмі декан священник Андрій Закидальський відправив молебень за «збереження міста цього» і всіх його мешканців, а під час урочистого зібрання звернувся до присутніх із вітальним словом. Душпастир закликав любити й берегти рідне селище, допомагати один одному в усіх потребах і пам'ятати, що Господь дарував Колкам добрих небесних покровителів, які є прикладом віри і любові до Бога.

В Іваничівському деканаті

15 липня декан протоієрей Ярослав Мельничук разом зі священнослужителями благочиння освятив новий престіл у храмі Покладення чесної ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні с. Менчічі. Того дня місцева парафія, яку очолює протоієрей Володимир Прус, святкувала престольний празник. Із цієї нагоди духовенство відправило урочисту Божественну Літургію і традиційний хресний хід навколо церкви.

Наступного дня, 16 липня, в Іваничах стало до ладу новозбудоване приміщення філії ВАТ «Волиньобленерго». На церемонію відкриття зібрались усі працівники, гості та керівництво підприємства з обласного центру, будівельники, місцева влада. На запрошення директора філії Євгена Прокопюка прибув і настоятель храму Казанської ікони Божої Матері протоієрей Андрій Мельничук, щоб освятити будівлю. У вітальному слові він сказав: «Радісно те, що ви свою працю у новозбудованому приміщенні вирішили розпочати як істинні християни – з молитви і благословіння Господнього. Тож нехай милість Божа завжди перебуває з усіма вами».

Біблійна виставка

16 липня у Музеї волинської ікони відкрили експозицію «Біблія у мистецькій спадщині XVII–XX ст.». На запрошення керівництва закладу та з благословення архієпископа Луцького і Волинського Михайла у заході взяв участь прес-секретар

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

ОСТРІВЕЦЬ
ПОСЕРЕД МОРЯОсвячено храм Великомучениці Катерини
у луцькому Василівському жіночому монастирі

Чернече життя пов'язується у нашій свідомості з усамітненням, тишею. А ця обитель – у самісінькому осередді гомінкого міста. Її насельниці обрали й особливу працю – з тими, хто в морі суєти шукає тверді під ногами. У цьому їм допомагає покровитель монастиря святий Василій Великий. А відтепер – і великомучениця Катерина, на честь якої названо нову монашу церкву.

Ще в XIII ст. на місці, де нині стоїть кафедральний собор Святої Трійці, діяв православний монастир Святого Василя Великого. Протягом віків тут були різні священні споруди, різних Церков. І ось лише за нашого часу, коли собор та прилеглі будівлі – в користуванні Української Православної Церкви Київського Патріархату, коли керуючий єпархії – архієпископ Луцький і Волинський Михайл, – кілька років тут знову служить Богові Василівський монастир. Він міститься у напівкруглій будівлі одразу за Свято-Троїцьким собором (вхід зі сторони соборного вівтаря). А віднині ігуменя Марія (Ігнатенко) й інші черниці, які тут спасують, мають свій храм. Його 24 липня владика освятив на честь Великомучениці Катерини та відправив у ньому першу Божественну Літургію.

Катерининською монашу церкву названо не випадково. Великомученицю, яка постраждала за Христа в єгипетській Олександрії на початку IV ст., здавна вважають покровителькою дівчат і вагітних жінок. Із її життя відомо, що, будучи багатою й вельми розумною, юна Катерина бажала одружитися з хлопцем, не менш достойним. А знайшла жениха більш ніж досконалого – Самого Господа Ісуса Христа. Його за свого небесного Нареченого вважають усі монахині.

Луцькі ж черниці, прагнучи послужити Всевишньому, вболівають за сучасну молодь, щоб Господь допомагав дівчатам і

хлопцям пізнати своє покликання – чи до подружнього стану, чи до монашества. Боже благословення й заступництво великомучениці Катерини нині дуже потрібні юнацтву. Бо ж воно живе у світі, де багато хто насаджує непорядковане статеве життя, де підносять різні збочення і, як наслідок, поширюються небезпечні хвороби, множаться клопоти з продовженням роду тощо. Матінка Марія каже, що за кількістю записок, які подають миряни, аби за них помолитися черниці, можна стверджувати: найбільша біда нашого суспільства – пияцтво, а за ним – аборт, безпліддя, утруднена вагітність...

У новоосвяченому храмі щодня відправлятимуть так зване чернече правило – о 7.00 та 21.00. А в неділі та свята тут служитимуть Літургію о 6.00. Також кожного дня

з ранку до вечора черниці, жінки й дівчата читатимуть Псалтир. Якщо душа прагне високого, якщо земля вислизе з-під ніг, якщо хочеться очиститись від бруду, що налип на душу, прийдіть сюди до розгорнутої Книги псалмів і почитайте – вголос, пошепки чи про себе.

На всі богослужіння доступ вільний. І не тільки для молоді, не тільки для жінок.

Протоієрей Віталій СОБКО,
Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина Леоніда МАКСИМОВА,
протоієрея Віталія СОБКА

єпархії протоієрей Віталій Собко. Вітаючи присутніх, він висловив переконання, що показ історії Святого Писання, вираженого роботами друкарів, іконописців, художників, граверів, різьбярів, сприятиме росту духовної культури нашого краю. Адже «Біблія – свідчення любові Бога до людини, свідчення Заповіту, Угоди Всевишнього зі своїм найдосконалішим творінням», – зазначив священник.

На виставці представлено друковані видання Вічної книги з України, Польщі та Росії, зокрема, друкарні Михайла Сльозки у Львові, монастиря Святого Василя Великого у Почаєві, друкарні Мамоничів у Вільні, Московської синодальної друкарні. Тут можна побачити рукописні Євангелія 1660 р. й Апостол XVII ст., друковані Євангелія 1670 р. і Псалтир 1774 р., ілюстровані Біблії XVII–XVIII ст. із творами львівських граверів Георгія Ієродиякона, Іллі та ієромонаха Дорофея, Йосифа Гочемського з Почаївської друкарні. На виставці демонструються ікони волинських майстрів XVIII ст., російських іконописців XIX–XX ст., західноєвропейських художників XVIII–XIX ст. Уперше в музеї виставили образи празникового і пророчого рядів іконостасу Каспера Списацького 1847 р. тощо.

У Любомльському деканаті

19 липня архієпископ Луцький і Волинський Михайл освятив храм Великомученика Димитрія Солунського в с. Ладинь Любомльського деканату. З ним співслужили декан і настоятель парафії священник Віктор Возняк та інше духовенство. У проповіді під час Відправи владика наголосив на важливості служб рідною, зрозумілою мовою.

Тут і в приписному селі Пустинка досі храмів не було. Нині ж за підтримки кримського підприємця Анатолія Власюка, вихідця із Ладиня, громада звала Божий дім. Місцевий житель Петро Дорош подарував дзвони. Першому з них архієрей вручив орден Миколи Чудотворця, другому, а також голові сільради Юрію Вітрукові та багатьом іншим – благословенні грамоти за ревну працю на Господній ниві.

Упокій, Господи

21 липня архієпископ Луцький і Волинський Михайл, духовенство кафедрального собору Святої Трійці взяли участь в урочистості на меморіальному комплексі вічної слави обласного центру з нагоди 65-ї річниці визволення Волинської області від гітлерівських загарбників. Священнослужителі відправили панахиду по воїнах, які загинули, звільняючи наш край під час Другої світової війни.

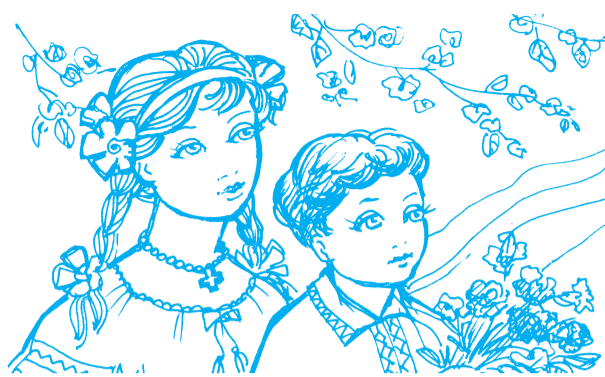
Пам'ятаймо і пильнуймо

23 липня на Замковій площі Луцька відбулося святкове віче з нагоди 20-ї річниці створення Народного руху України за перебудову і першого велелюдного демократичного мітингу в місті, що став громадянським виступом лучан до волі та незалежності.

На вічі було надано слово архієпископові Луцькому і Волинському Михайлові. Відправивши з духовенством кафедрального собору Святої Трійці молебень за Україну, владика зокрема сказав: «Чи була б нинішня релігійна свобода, у тому числі діяльність Київського Патріархату, якби не тодішні мітинги? Чи була б незалежність України, якби не Народний рух? Насамперед не забуваймо, що все це – дар Божий. Але сьогодні треба пильнувати, щоб під виглядом свободи віросповідань дехто не спробував заперечити і Київський Патріархат, і українську незалежність. Маємо пильнувати те, що дарував нам Господь».

Віктор ГРЕБЕНЮК,
протоієрей Віталій СОБКО

Докладніше про ці та інші події з життя єпархії – в інтернеті, на офіційному сайті www.pravoslavlja.lutsk.ua у розділі «Новини»

СТЕЖИНКА ДО ХРАМУ

ПОВЧАННЯ

Мойсей виховувався в палаці фараона, дуже старанно вчився і згодом знав усю мудрість єгипетської науки. Пізніше, коли він очолив Божий народ, ці знання знадобились йому. Але Мойсей не забував, що він єврей, і любив свій народ.

Мойсей був дуже запальний, і одного разу випадково вбив єгиптянина, захищаючи єврея. Тому змушений був утекти з Єгипту в іншу країну. Він оселився у священика Ітра (Йофора), одружився з його дочкою і пас його отари.

Одного разу Мойсей зайшов з отарою далеко і був біля гори Хорив. Там він побачив дивне видіння: терновий кущ, який горів, та не згоряв; був охоплений полум'ям, а сам не горів.

Голос Божий говорив до Мойсея з куща і сказав йому про те, що на нього покладеться завдання вивести Божий народ з Єгипту.

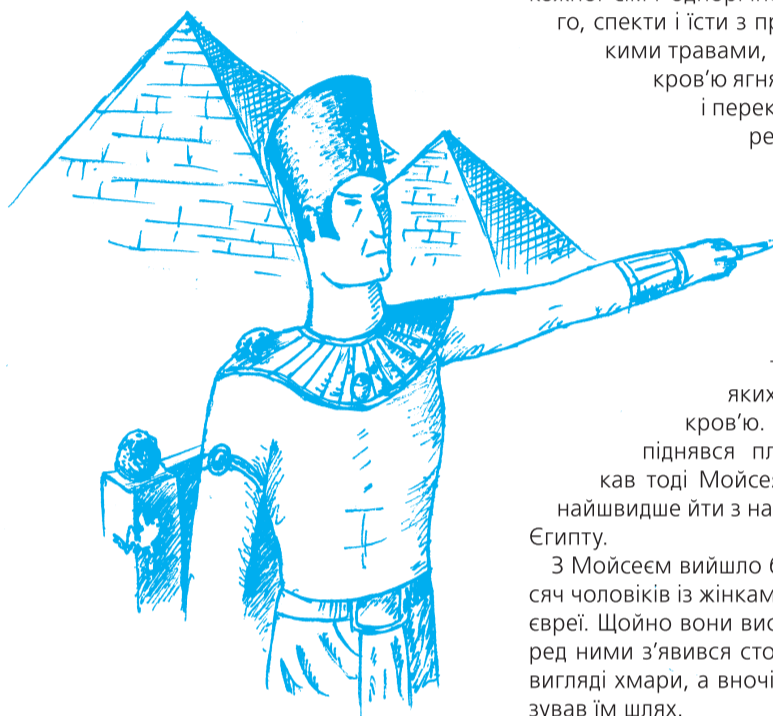
Мойсей пішов у Єгипет. Там царював уже інший фараон. Порадившись із старійшинами єврейського народу, Мойсей і його брат Аарон пішли до фараона і від імені Божого зажадали від нього, щоб він відпустив євреїв з Єгипту.

Фараон не хотів відпустити Божий народ і наказав ще більше гнобити євреїв.

Тоді Бог за молитвою Мойсея допустив на Єгипет послідовно десять кар, тобто великі лиха, щоб фараон відпустив євреїв. Бог ніколи не карає людей. Біблія говорить, що карає людей їхня неслухняність, їхнє зло. Бог безмежно любить нас і завжди застерігає від зла, від усього шкідливого для нас. Але Він не примушує нас любити Себе, не примушує бути слухняними. Тому, коли лю-

ди чинять зло, то воно карає їх.

Карами було те, що вода в річках, озерах і криницях перетворилася на кров; град і сарана нищили рослинність; настала триденна темрява по всьому Єгипту і тому подібні

біди. Але серце фараона було ніби кам'яне, і він не відпускав ізраїльтян. Коли ставалася біда – просив Мойсея помолитися, щоб

Господь забрав кару, обіцяючи відпустити євреїв. Але як тільки кара Божа припинялась, фараон знову не пускав їх.

Десята кара була найстрашніша. Перед нею Господь звелів євреям вибрати для кожної сім'ї однорічне ягня, заколотися його, спекти і їсти з прісним хлібом та гіркими травами, не ламаючи кісток; а кров'ю ягняти вимазати одвірки і перекладини в дверях. Євреї так і вчинили.

Тієї ночі ангел Господній уразив усіх первістків у Єгипті, від людини до худоби. Він пройшов тільки мимо тих домів, на дверях яких було зроблено знак кров'ю. По всьому Єгипту піднявся плач. Фараон покликвав тоді Мойсея і повелів йому якнайшвидше йти з народом єврейським із Єгипту.

З Мойсеєм вийшло близько шестисот тисяч чоловіків із жінками і дітьми, і не тільки євреї. Щойно вони виступили з Єгипту, перед ними з'явився стовп, який удень був у вигляді хмари, а вночі вогненним. Він указував їм шлях.

День визволення євреїв від єгипетського рабства залишився назавжди пам'ятним для них. Господь установив у цей день головне старозавітне свято, яке Він назвав Пас-

хою. Слово "Пасха" означає: «проходження мимо», чи «визволення від біди». Щороку в цей день увечері євреї заколювали і готували пасхального агнця (ягня) і їли його з прісним хлібом. Це свято тривало сім днів.

Пасхальне ягня, яке церковною мовою називається *агнець*, нагадує нам про Самого Спасителя – Ісуса Христа. Христос названий Агнцем Божим, Який узяв гріхи всього світу, кров Якого визволяє всіх вірян од вічної загибелі.

Сам вихід євреїв із Єгипту був прообразом нашого виходу від гріха до Царства Божого. Євреїв виводив Мойсей, а в Новому Заповіті всі народи виводить Ісус Христос.

Уважно прочитай повчання. Обери правильні варіанти відповідей на поставлені нижче запитання.

- Одного разу Мойсей, пасучи отару, побачив...
  - квітуче дерево;
  - палаючий кущ;
  - гарний краєвид.
- Для того, щоб фараон відпустив ізраїльський народ із Єгипту, Бог...
  - накликав хворобу на фараона;
  - знищив єгипетських жерців;
  - наслав на Єгипет десять кар.
- Яку тварину Бог наказав спожити євреям перед виходом із рабства, яка є символом і нашого визволення?
  - ягня;
  - козеня;
  - телятко.
- Слово «Пасха» в Старому Заповіті означало – ...
  - проходження мимо;
  - воскресіння;
  - святковий калач.

ОПОВІДАННЯ

ПАНЬКО-ПАСТУХ

Був в одному селі кріпосний хлопчик Панько. Ріс він при панському дворі. Посада була в нього така – «усім допомагати». Це означало, що всі в садибі «мали право» примушувати Панька робити за них різну роботу, і він безперестанку працював.

Бувало, взимку діти зранку встануть, поглянуть із вікон – а Панько уже везе на собі, зігнувшись, великі санчата з в'язанками сіна та іншого дрібного корму для худоби і птиці. Вони встають, а він уже наробився, і рідко побачиш, що присяде біля хліва і їсть окраєць хліба й запиває водою з дерев'яного кухлика. Запитують його:

– Чому ти, Паню, один хліб сушкою жуєш?

А він, посміхаючись, відповідає:

– З якою юшкою? Він, дивись-но, з чистою водицею.

– А ти ще б чого-небудь попросив: капуста, огірків або картопельки.

Панько головою хитає і відповідає:

– Ну от ще чого! Я і так наїмся.

Підпережеться – і знову іде у двір тягати то одне, то друге. Робота в нього ніколи не переводилася, тому що всі примушували його допомагати собі.

Був там найнятий суворий-пресуворий управитель, і любив він за всяку провину людей карати. Їде, бувало, у бричці й на всі боки дивиться: чи немає якої несправності. Пробачення у нього вже не насмілювалися просити, тому що він цього терпіти не міг і ще більше давав покарання.

От якось улітку іде цей управитель і бачить, що в молодих хлібах коні ходять. Управитель розкричався. А коней стерег-

ти того року був поставлений хлопчик Петрунько, син корівниці, яка Панькові картопельки шкодувала, а все віддавала своїм дітям. Вигнав Петрунько коней рано-вранці «на росу» і почало його морозити. Він сів та й прикрився свиткою і так зігрівся, що на нього сон найшов. Коли Петрунько заснув, коні у хліби пішли.

– Нехай Панько поки що за твоєю роботою подивиться, – сказав управитель, – а ти зараз іди в контору і скажи, щоб тобі двадцять різок дали. А якщо до мого повернення не виконаєш, то при мені тобі двічі більше дадуть.

Сказав це і поїхав.

А Петрунько так і залився сльозами. Весь трясеться, бо ще ніколи його різками не карали, і каже він Панькові:

– Братіку миленький, Паню, дуже мені страшно, скажи, як бути.

А Панько його по голові гладить і говорить:

– І мені теж страшно було... Що з цим поробиш? Христа також били...

А Петрунько ще голосніше плаче:

– Боюся я йти і боюся не йти! Краще я у воду кинуся!

А Панько його вмовляв, вмовляв, а потім каже:

– Ну тоді чекай, залишайся тут і дивись за моєю і за своєю роботою. Я швидко збігаю, за тебе

постараюся – може, тебе Бог помилує. Бачиш, який ти боягуз.

Петрунько запитує:

– А як же ти, Паню, постарайся?

– А я вже щось придумав, постарайся.

І побіг Панько полем у садibu швиденько, а через годину назад іде, усміхається.

– Не бійся, – каже, – Петрусью, все зроблено. І не ходи нікуди – з тебе покарання знято.

Петрунько і не пішов.

А увечері управитель запитує в конторі:

– А що, пастушок уранці приходив сіктися?

– Аякже, – кажуть, – приходив, ваша милосте.

– Всипали йому?

– Так, – кажуть, – усипали.

– І добре?

– Добре, постаралися.

Справа і владналась. А згодом хлопці, набравшись відваги, зізналися управителю, що обманули, просили-таки вибачення. І цього разу грізний управитель не прогнівався. Йому згадалися слова із Писання: «Носіть тягарі один одного».

